

آمریکا آن را به انگلیسی ترجمه کرد و نخستین رمان ایرانی با موضوع جنگ است که در آمریکا منتشر می شود.

۳- ریشه در اعماق؛ ابراهیم حسن بیگی

«ریشه در اعماق» اولین رمان ابراهیم حسن بیگی است که چاپ نخست آن در سال ۷۲ توسط انتشارات حوزه هنری منتشر شد سپس چاپ های دوم و سوم آن را انتشارات محراب قلم انجام داد و چاپ چهارم آن را انتشارات ملک اعظم مشهد منتشر کرده است. این رمان یکی از آثار ادبیات دفاع مقدس است که در زمان خود نظر مساعد منتقدان و مخاطبان را جلب کرد و تاکنون جوایز ادبی متعددی را به خود اختصاص داده که از جمله آنها می توان به عنوان رمان برگزیده بیست سال ادبیات دفاع مقدس، رمان برگزیده بیست سال داستان نویسی انقلاب و برگزیده جشنواره معلمان اهل قلم اشاره کرد. حسن بیگی درباره این کتاب معتقد است که شانس خوبی برای عرضه و فروش نداشته است و هیچ یک از دو ناشر قبلی کتاب نتوانستند در فروش این کتاب موفق باشند. ریشه در اعماق در سال ۱۳۷۵ از سوی بنیاد حفظ آثار و همچنین بنیاد شهید تقدیر شد. در سال ۱۳۷۷ برنده دیپلم افتخار «جایزه ۲۰ سال ادبیات داستانی انقلاب اسلامی» و یکی از کتاب های برتر ادبیات دفاع مقدس در نخستین «جشنواره ادبی پایداری» شد و در سال ۱۳۸۱ مقام دوم «کتاب سال معلم» را از آن خود کرد. از حسن بیگی تا کنون بیش از ۵۰ جلد کتاب منتشر شده است. وی ۷ رمان، ۱۰ مجموعه داستان، بیش از ۱۵ کتاب برای کودکان و نوجوانان و چندین کتاب با موضوع نقد و پژوهش را در کارنامه خود دارد. نوشته های وی بیش از ۲۰ بار در جشنواره های مختلف داخلی و خارجی رتبه ها و جوایزی را برای او به ارمغان آورده اند. او از نادر نویسندگانی است که در سال ۱۳۶۷ لوح زرین دست خط امام (ره) را دریافت کرد و نیز به عنوان یکی از نویسندگان برتر ۲۰ سال ادبیات انقلاب اسلامی شناخته شد. همچنین کتاب «غنچه بر قالی» وی در سال ۲۰۰۰ میلادی به عنوان یکی از ۲۵ اثر برتر جهان از سوی کتابخانه ملی مونیخ آلمان معرفی و به زبان های انگلیسی و ترکی ترجمه و چاپ شد. «ریشه در اعماق» حکایت جوانی است به نام «شفی محمد» ساکن یکی از شهرهای سیستان و بلوچستان که با آغاز جنگ علیرغم مخالفت خانواده اش بدون اطلاع آنها به جبهه می رود اما پس از بازگشت دچار مشکلاتی می شود. همسر او «بماه» که حامله شده است، به بیماری سرطان خون مبتلاست و پس از به دنیا آوردن پسری که نامش را خیرمحمد یا خیروک می گذارند، از دنیا می رود. حال شفیی مانده و دستان قطع شده و موجی که هر چند وقت یکبار او را از پامی اندازد و کسانی که مدام او را به خاطر جبهه رفتن سرزنش می کنند. داستان «ریشه در اعماق» یکی از داستان هایی است که با نگاه مقدس و مثبت به دفاع مقدس و رزمندگان آن نگریده است. در این داستان نه رزمنده سرزنش می شود و نه دفاع مقدس نشان خشونت و بی رحمی تلقی می گردد. نویسنده با انتخاب اقلیم خاصی مانند یکی از شهرهای حاشیه ای سیستان و بلوچستان توانسته میل به حضور یک جوان در جنگ را از سر تکلیف و وظیفه شناسی نشان دهد. او حتی پس از از دواج با «بماه» با وجود این که وابستگی شدید عاطفی بین

شان ایجاد شده و «بماه» از او خواهش می کند از رفتن به جبهه صرف نظر کند، بر عاطفه اش فایق می آید و به جبهه می رود. روایت داستان غیرخطی است و اتفاقات در هم تنیده زیادی دارد که از زبان شفیی بازگویی می شود. این موارد در برخی بخش ها عالی است اما در برخی قسمت های یکبار و آنی اتفاق می افتد که خواننده را گیج می کند. ویژگی دیگر داستان حسن بیگی، نثر احساسی است که مخاطب را همراه با شفیی می کند. همچنین استفاده از زمینه عشقی شفیی محمد و بماه توانسته داستان را از یکنواختی در آورده و بر احساسی تر شدن متن بیفزاید. داستان ریشه در اعماق که تاکنون بارها توسط ناشران مختلف چاپ شده، برنده جوایز مختلفی از جمله جایزه کتاب برتر ۲۰ سال داستان نویسی در دفاع مقدس شده است.

۴- ارمیا؛ رضا امیرخانی

تقریباً اکثر نوشته های امیرخانی به نوعی با موضوع جنگ مرتبط است. «ارمیا» برای اولین بار در سال ۷۴ توسط نشر سمپاد (سازمان ملی پرورش استعدادها) در خشان در ۲۲۴ صفحه و در سال ۸۰ در ۲۵۰ نسخه منتشر شد. در این رمان «ارمیا» دانشجوی جوانی است که از خانواده مرفه و بیگانه با فرهنگ جهاد به جبهه اعزام و بارزمنده ای به نام مصطفی آشنا می شود و تحت تأثیر او قرار می گیرد. در سایه راهنمایی های او گام های بلندی به سوی کمال انسانی بر می دارد. مصطفی در جنگ شهید می شود و این واقعه به شدت ارمیا را متأثر می کند. با پایان یافتن جنگ، ارمیا به خانه خود باز می گردد، ولی همچنان افکار و عقاید مصطفی با اوست. او سرانجام خانه اش را ترک می کند و در خطه شمال در معدنی مشغول به کار می شود. روزی که خبر رحلت امام (ره) را از رادیو می شنود با شتاب به سوی تهران حرکت می کند و بر اثر ازدحام جمعیت به هنگام تشییع جنازه زیر دست و پامی افتد و در حالی که در آستانه مرگ قرار گرفته، مصطفی را می بیند که آغوش باز کرده و او را به سوی خود فرامی خواند. فضا سازی در داستان ارمیا بسیار خوب است. نثر امیرخانی روان و پیش برنده موضوع است. لحن و نوع نگاه او در فضا سازی، جزئی نگری و توصیف بسیار جالب توجه است. در صحنه های جنگ نوعی تحول روحی را شاهد هستیم و به همین دلیل صحنه ها به کندی پیش می رود. امیرخانی طوری شخصیت ارمیا را خلق کرده که خواننده نمی تواند او را نمونه تام و کاملی بداند.

«ارمیا» با آن که اولین اثر امیرخانی بود و وجود ضعف و کاستی های احتمالی آن حتی از سوی خود نویسنده نیز به صورت مستقیم و غیر مستقیم مورد پذیرش قرار گرفته بود، جامعه اهل نقد را کم و بیش متوجه خود کرد. این کتاب در جشنواره ۲۰ سال دفاع مقدس برگزیده شد و در اولین دوره جشنواره مهر و دومین جشنواره دفاع مقدس نیز مورد تقدیر قرار گرفت.

۵- سه دختر گل فروش؛ مجید قیصری

مجید قیصری نویسنده ای است که با داستان های جنگی اش شناخته شده است. وی در سال ۱۳۴۵ در تهران متولد شد و در

